

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ DIŞA AÇIK DERSLER KOORDİNATÖRLÜĞÜ

Okul/Fakülte: SAĞLIK BİLİMLERİ FAKÜLTESİ

Bölüm/Program: BESLENME VE DİYETETİK - TÜRKÇE

Ders Dili:	Türkçe	Ders Kodu:	BES406
Ders Türkçe İsmi:	SAĞLIK BİLİMLERİNDE ETİK		
Ders İngilizce İsmi:	ETHICS IN HEALTH SCIENCES		
Dersi Verecek:	Prof. Dr. Mesut YALVAÇ		
Dersin Türü:	SEÇMELİ	Dersin Seviyesi:	LİSANS
Yıl	4	Semester	7
Ders Kredisi:	2	AKTS Kredisi:	2
Teori(saat/hafta):	2,00	Uygulama(saat/hafta):	0,00
Laboratuvar(saat/hafta):	0,00		
Dersin İçeriği:	Dersin temel amacı; sağlık bilimlerinde etiğin temelleri üzerine açık bir anlayış geliştirmektir; öğrenciler, sağlık bilimlerinde etik konuları üzerine bilgi ve deneyim elde edeceklerdir.		
Öğrenme Kazanımları:	<ul style="list-style-type: none"> İlgili kavramları/kuramları anlayabilecek İlgili kavram/kuramların geçerliliğini tartışabilecek İlgili kavram/kuramların, gerçek hayattaki muhtemel uygulamalarını tartışabilecek ve öneriler sunabilecek İlgili kavram/kuramları gerçek hayata/verilen diğer durumlara/vakalara uygulayabilecek İlgili kavram/kuramların gerçek hayatta var olan uygulamalarını eleştirel olarak analiz edebilecek Farklı kavram ve kuramları kendi özgün yaklaşımlarını yaratılmak için sentezleyebilecek İlgili kavramlarla ilgili özgün bir yaklaşım geliştirebilecek Sunum(lara)a hazırlık Verilen ölçütlere göre kendi çalışmalarını değerlendirebilecek Verilen ölçütlere göre arkadaşlarının çalışmalarını değerlendirebilecek Yeni yaklaşım geliştirebilecek/yaratabilecek Verilen parametreler çerçevesinde yeni bir ürün geliştirebilecek/yaratabilecek Verilen çalışmayı bağımsızca yürütebilecek Verilen bir çalışma üzerinde grup halinde çalışabilecek İlgili kavramları sayabilecek ve açıklayabilecek Öğrenmenin değerini takdir edecek Akademik bir makale üretmek için seçilen kaynak gösterme biçiminin ilkelerini uygulayabilecek Hedeflenen becerileri geliştirebilecek		
Dersin Amaçları:	<ul style="list-style-type: none"> Belirlenen kavram(ları) açıklamak/anlatmak İlgili kavram(lar)la alakalı farkındalık yaratmak ve bunu geliştirmek. Belirlenen kavram(lar)ın geçerliliğini tartışmak. Seçilen/belirlenen becerileri geliştirmek Seçilen konuların derinlemesine/detaylı bir şekilde incelemek Belirlenen kavram/kuram/konularla ilgili öğrencilerin var olan bilgilerini geliştirmek Seçilen kavramlar bağlamında öğrencilerin fikirlerini/bilgilerini/kavrayışlarını geliştirmek Belirlenen kavram/kuram/konularla ilgili öğrencilerle var olan bilgilerini yenilemek Yeniliği teşvik etmek Eleştirel düşünceyi geliştirmek		
Öğrenci İş Yüğü:			

Derse hazırlık
Ders saatleri
Ara sınav
Ara sınava hazırlık
Final sınavı
Final sınavına hazırlık
Sunum(lar)
Sunum(lara)a hazırlık
Proje(ler)/makale(ler) için araştırma
Proje yazımı
Sınıf içi tartışma(lar)
Ders öncesi ödev(ler)
Ödev(ler)
Taslak hazırlama
Makale yazımı
60/30=2

AKTS Formülü:

Kaynaklar:

Bayet, A. (2000). Bilim ahlakı. Çev. Vedat Günyol. İstanbul: Türkiye İş Bankası.

Bernard, L.O. (2009). Resolving ethical dilemmas A Guide for clinicians. 4th ed. California: Walters Kluwer.

Council for International Organizations of Medical Sciences. (2002). International ethical guidelines for biomedical research involving human subjects. Geneva: CIOMS.

Council for International Organizations of Medical Sciences. (1985). International guiding principles for biomedical research involving animals. Geneva: CIOMS.

Council of Europe. (1997). Convention on human rights and biomedicine.

Council of Europe. (2005). Additional protocol to the convention on human rights and biomedicine, concerning biomedical research.

Çobanoğlu, N. (2009). Kuramsal ve uygulamalı tıp etiği. Ankara: Eflatun Yayınevi.

Dünya Hekimler Birliği. (2005). Tıp etiği elkitabı. çev. Murat Civaner. Ankara: Türk Tabipler Birliği.

Elliott, D. and Stern, J.E. (1997). Research ethics: A reader. Hanover: University Press of New England.

European Union. (2001). Directive of the European Parliament and of the Council of 4 April 2001 on the approximation of the laws, regulations and administrative provisions of the member states relating to the implementation of good clinical practice in the conduct of clinical trials on medicinal products for human use. Official Journal of the European Communities, L121/34.

Fluss, S.S. (2000). International guidelines on bioethics: Informal listing of selected international codes, declarations, guidelines, etc. on medical ethics/ bioethics/ health care ethics/ human rights aspects of health. Geneva: Council for International Organizations of Medical Sciences.

Gabr, M. (2006). Health ethics, equity and human dignity. Journal of Human Dignity and Humiliation Studies.

Hatemi, H. (1999). Medikal etik: Kuram ve uygulama sorunları. İstanbul: Tavash Matbaacılık.

National Commission for the Protection of Human Subjects of Biomedical and Behavioral Research. (1988). Belmont report: Ethical principles and guidelines for the protection of human subjects of research. Washington (DC): Government Printing Office.

Nuremberg Code. (1947). available online at: <http://ohsr.od.nih.gov/guidelines/nuremberg.html> accessed 15 February 2013.

Resnik, D. (2011). What is ethics in research & Why is it important? North Carolina: National Institute of Environmental Health Sciences.

Shamoo, A. and Resnik, D. (2009). Responsible conduct of research. 2nd ed. New York: Oxford University Press.

United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization. (2006) Universal declaration on bioethics and human rights. Paris: UNESCO.

United States Department of Health and Human Services. (2005). Title 45 – Public welfare, Part 46 – Protection of human subjects.

World Health Organization. (2004). A practical guide for health researchers . by Mahmoud F. Fathalla and Mohamed M.F. Fathalla. Cairo: WHO Regional Publications, Eastern Mediterranean Series; 30.

World Health Organization. (2009). Casebook on ethical issues in international health research. Ed. by Richard Cash ... [et al]. Geneva: WHO Press.

World Health Organization. (2009). Research ethics committees: Basic concepts for capacity-building. Geneva: WHO Press.

World Health Organization. (2011). Standards and operational guidance for ethics review of health-related research with human participants. Geneva: WHO Press.

World Medical Association. (2009). Medical ethics manual. 2nd. ed. World Medical Association.

World Medical Association. (2008). World Medical Association Declaration of Helsinki: Ethical principles for medical research involving human subjects.

Değerlendirme:	Sömestrede, bir dönem ortası sınavı ve bir final sınavı belirlenmiştir. Başarılı olmak için final sınavından 100 üzerinden en az 50 puan alınmalıdır. Başarı notu dönem ortası sınavının % 40'ı ve final sınavının % 60'ından oluşmaktadır.
İşe Yerleştirme(Staj):	
Ön Koşul Ders Kodları:	Yok
1. Hafta (19 – 23 Eylül)	Sağlık bilimlerinde etik üzerine temel kavramlar ve tanımlar
2. Hafta (26 – 30 Eylül)	Sağlık bilimlerinde etiğin önemi ve tarihsel süreçteki gelişimi
3. Hafta (3 – 7 Ekim)	Sağlık bilimlerinde etik ve temel belirleyiciler
4. Hafta (10 – 14 Ekim)	Sağlık bilimlerinde etik hususlar ve gereklilikler (1): Etik inceleme kurulu onayı; Bilimsel yararlılık ve liyakat; Toplumsal değer; Riskler ve yararlar; Aydınlatılmış onam; Kişisel bilgilerin gizliliği
5. Hafta (17 – 21 Ekim)	Sağlık bilimlerinde etik hususlar ve gereklilikler (2): Rollerin çatışması; Fikir haklarına saygı; Açıklık; Nesnellik; Dürüstlük; Dikkatli olma
6. Hafta (24 – 28 Ekim)	Sağlık bilimlerinde etik hususlar ve gereklilikler (3): Meslektaşlara saygı; Ayrımcılık yapmama; Mevzuata uygunluk
7. Hafta (31 - 4 Kasım)	Ara Sınavı
8. Hafta (7 - 11 Kasım)	Sağlık bilimlerinde etik hususlar ve gereklilikler (4): İnsan haklarına ve onuruna saygı ve insan denekleri koruma; Hayvan haklarına saygı ve hayvan deneklere saygı ve bakım
9. Hafta (14 – 18 Kasım)	Sağlık bilimlerinde etik hususlar ve gereklilikler (5): Sorumlu danışmanlık; Sorumlu yayım; Bildirimde bulunma
10. Hafta (21 – 25 Kasım)	Sağlık bilimlerinde etik yükümlülük
11. Hafta (28 - 2 Aralık)	Sağlık bilimlerinde etik için kurumsal, ulusal ve uluslararası kodlar, deklarasyonlar, ilkeler, standartlar ve politikalar
12. Hafta (5 – 9 Aralık)	Sağlık bilimlerinde etik sorunlar ve etik ikilemler için etik karar verme
13. Hafta (12 -16 Aralık)	Sağlık bilimlerinde etik konuların örnekleri ve en iyi uygulamalar
14. Hafta (19 - 23 Aralık)	Sağlık bilimlerinde etiğin geleceği
15. Hafta (24 – 30 Aralık)	Final Sınavı
16. Hafta	
17. Hafta	
18. Hafta	
19. Hafta	
20. Hafta	
21. Hafta	
22. Hafta	
23. Hafta	
24. Hafta	
25. Hafta	
26. Hafta	
27. Hafta	
28. Hafta	